

ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ
(τῆς Ὁρθοδοξίας) 5/3/23

Εἶναι πολὺ μεγάλη ἡ ἡμέρα ποὺ ξημέρωσε σήμερα. Εἶναι ἡμέρα πανηγύρεως, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, στὴν ἔναρξη τῆς καταναυκτικῆς καὶ πνευματικῆς περιόδου τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καθότι αὐτὴ τὴν ἡμέρα ἡ Ἐκκλησία φέρνει στὸ προσκήνιο τοῦ ἱστορικοῦ της βίου τὴν ἀνάμνηση τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν θείων καὶ ἱερῶν Εἰκόνων τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ πάντων των Ἁγίων, καθὼς καὶ τῆς τιμητικῆς προσκυνήσεως τῶν ἁγίων Λειψάνων.

Ἡ εἰκονομαχία, ποὺ ταλαιπώρησε τὴν Ἐκκλησία γιὰ 120 περίπου χρόνια, τὸν 8ο καὶ 9ο αἰῶνα, ἦταν ὁ πόλεμος ποὺ ἀνοιξαν κάποιοι ἐναντίον τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ὑποστήριζαν πὼς δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε τίς εἰκόνες στὴν Ἐκκλησία καὶ νὰ τίς προσκυνοῦμε γιατί, ἔλεγαν, αὐτὸ εἶναι εἰδωλολατρία καὶ τίς ἀπομάκρυναν ἀπὸ τοὺς ναοὺς, τίς ἔκαιγαν καὶ μαζὶ δῶκαν τοὺς ὀρθοδόξους.

Σὰν σήμερα, τὸ 843 μ. Χ., ὅταν αὐτοκράτειρα ἦταν ἡ Ἁγία Θεοδώρα, ἔγινε ἡ ὀριστικὴ ἀναστήλωση τῶν εἰκόνων. Ἀπὸ τότε γιορτάζουμε τὴ νίκη τῆς Ὁρθοδοξίας ἐναντίον τῆς εἰκονομαχίας καὶ ὄλων τῶν αἱρέσεων. Γι' αὐτὸ ἡ σημερινὴ Κυριακὴ λέγεται Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Οἱ εἰκόνες περιφέρονται στὸν ναό, προσκυνοῦνται ἀπὸ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ προσκύνηση «ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει», τιμοῦμε καὶ προσκυνοῦμε τὸ εἰκονιζόμενο πρόσωπο καὶ ὄχι τὰ ὑλικά τῆς εἰκόνας, τὸ ξύλο καὶ τὰ χρώματα.

Στὴ σημερινὴ Κυριακὴ οἱ Ἅγιοι Πατέρες ὄρισαν νὰ διαβάζεται τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ ἀκούσαμε. Δύο φίλοι, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναὴλ, ποὺ ἀναζητοῦσαν τὴν ἀλήθεια καὶ ἔψαχναν μέσα ἀπὸ τίς Γραφές γιὰ τὸν ἐρχόμενο Μεσσία, καλοῦνται ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, νὰ γίνουν μαθητὲς του, νὰ γίνουν Ἀπόστολοι. Ὁ Ἰησοῦς πρῶτα συναντᾷ καὶ καλεῖ τὸν Φίλιππο. Ἡ συνάντηση αὐτὴ τὸν χαροποιεῖ τόσο ποὺ ἀμέσως τὸν ἀκολουθεῖ. Αὐτὴ τὴ χαρὰ ὅμως δὲν τὴν κρατᾷ γιὰ τὸν ἑαυτό του, σπεύδει νὰ τὴ μοιραστεῖ μὲ τὸ φίλο του. «*Εὐρήκαμε ἐκεῖνον τὸν ὁποῖο ἔγραψε ὁ Μωυσῆς στὸ Νόμο καὶ οἱ προφῆτες, τὸν Ἰησοῦ, τὸν Υἱὸ τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ*» τοῦ λέει.

Ὁ Ναθαναὴλ ὅμως δὲν ἐνθουσιάζεται, ἀμφιβάλλει, ἀπορεῖ λέγοντας «*ἐκ Ναζαρέτ δύναται τί ἀγαθὸν εἶναι,*» δηλαδή, ἀφοῦ οἱ Γραφές λένε ὅτι θὰ κατάγεται ἀπὸ τὴ Βηθλεὲμ καὶ τὴν Ἰουδαία, εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψει κάτι καλὸ ἀπὸ τὴν ἄσημη καὶ μικρὴ Ναζαρέτ; Ὁ Φίλιππος βέβαια δὲν ἄρχισε τίς θεωρίες, δὲν προσπάθησε μὲ ἐπιχειρήματα λογικὰ νὰ πείσει τὸ φίλο του.

Τοῦ ἀπηύθυνε μία ἀπλὴ πρόσκληση, «*Ἔρχου καὶ ἴδε*», «*Ἐλα νὰ δεῖς*» Ὁ Ναθαναὴλ, ποὺ προετοιμαζόταν πνευματικά, μελετοῦσε τίς

Γραφές, προσευχόταν, καθάριζε την ψυχή του για να συναντήσει τον Δημιουργό του, που ήταν άδολος, άπονήρευτος και αληθινός Ισραηλίτης, σπεύδει γι' αυτή τη συνάντηση.

Όταν η καρδιά του ανθρώπου είναι καθαρή και άδολη, τότε η συνάντηση με τον Ίησοῦ γίνεται άφορμή για άνακαίνιση, αλλοίωση και όμολογία. Ο Χριστός ως Θεός γνωρίζει τὸ ἄδολο τῆς καρδιᾶς τοῦ Ναθαναήλ και τοῦ τὸ λέει εὐθέως. Τοῦ θυμίζει ἀκόμη ὅτι ἦταν, πρὶν ἀπὸ λίγο, κάτω ἀπὸ τὴ συκιά. Ὅλα αὐτὰ, και κυρίως τὸ φωτεινὸ θεανθρώπινο πρόσωπο τοῦ Ίησοῦ, διώχνουν ἀπὸ τὸ μυαλὸ του κάθε ἀμφιβολία και ἀντίρρηση.

Ἀμέσως όμολογεῖ: «Διδάσκαλε, ἐσὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ βασιλιᾶς τοῦ Ἰσραήλ». Ἡ εὐαγγελική περικοπή τελειώνει με τὴν προαναγγελία τοῦ Χριστοῦ για ὅσα ἔχουν να δοῦν οἱ μαθητὲς κοντά του.

«Σᾶς βεβαιώνω πὼς πολὺ γρήγορα θὰ δεῖτε ἀνοιγμένο τὸν οὐρανὸ και τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ να ἀνεβοκατεβαίνουν κοντὰ στὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου».

Ὁ Χριστός καλεῖ κι ἐμᾶς σήμερα να τὸν γνωρίσουμε, να τὸν προσεγγίσουμε, ὅπως ὁ Φίλιππος και ὁ Ναθαναήλ προσέγγισαν τὸν Χριστό, τὸν γνώρισαν, τὸν ἀγάπησαν, τὸν ἀκολούθησαν, ἔγιναν μαθητὲς του. Ἡ Ἐκκλησία καλεῖ ἀκόμη ὅποιον δὲν ξέρει και ἀμφιβάλλει να ἔλθει, να δεῖ και να βεβαιωθεῖ τί εἶναι ἡ ὀρθοδοξία. Τὸ κήρυγμά της δὲν εἶναι θεωρητικό, εἶναι κήρυγμα γεγονότων και ἐμπειριῶν. Καλεῖται ὁ ἄνθρωπος να συναντήσει τὸν Χριστό, ὅπως τὸν συνάντησαν οἱ Ἅγιοι, να σχετιστεῖ μαζί του, να τὸν ἔχει συνοδοιπόρο και ὀδηγὸ στὴ ζωὴ του.

Οἱ ἐμπειρίες που θὰ ἔχει ἀπὸ αὐτὴ τὴ σχέση, ἔχουν τέτοια δύναμη που ὑπερβαίνουν τὴ λογική και ζεσταίνουν τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του. Πρῶτα οἱ Ἀπόστολοι ἀπέκτησαν τέτοιες ἐμπειρίες κοντὰ στὸ Χριστὸ που «ὅσα εἶδαν τὰ μάτια τους, ὅσα ἄκουσαν τὰ αὐτιά τους, ὅσα ψηλάφησαν τὰ χέρια τους» δὲ μπορούσαν να μὴν τὰ μεταφέρουν στὰ πέρατα τοῦ κόσμου. Ἐπειτα οἱ μαθητὲς τῶν Ἀποστόλων, που βλέπουν τὴν ἀγιότητα τῆς ζωῆς τους, που εἶναι τὸ καταπληκτικότερο ἀπ' ὅλα τὰ θαύματα, ἀκολουθοῦν τὸ παράδειγμά τους και παραδίδουν στοὺς ἐπόμενους τὴν ἐμπειρία τους.

Στὴν ἐποχὴ τῶν διωγμῶν οἱ εἰδωλολάτρες δήμιοι και ὄχι μόνο, που βλέπουν τὴν πίστη, τὴν ὑπομονὴ τῶν μαρτύρων και τὴ χαρὰ με τὴν ὁποία ἀντιμετωπίζουν τὰ βασανιστήρια, ὀμολογοῦν και αὐτοὶ πίστη στὸ Χριστὸ και πολλοὶ εἰσπηδοῦν στὸ μαρτύριο. «Αὐξανόμαστε κάθε φορά που μᾶς καταδιώκετε», γράφει ὁ Τερτυλλιανός, «τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων καρποφορεῖ».

Ἀκόμη, στὴν ἐποχὴ τῆς εἰκονομαχίας οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ δίνουν τὸν ἀγῶνα τους για τὴν τιμὴ και τὴν προσκύνηση τῶν ἁγίων

εικόνων. Πολλοὶ βασανίζονται, φυλακίζονται καὶ προτιμοῦν νὰ πεθάνουν γιὰ τὴν πίστη τους. Ἄλλοι γιὰ νὰ προστατεύσουν τὶς εἰκόνες καὶ νὰ μὴν καταστραφοῦν τὶς θάβουν στὴ γῆ ἢ τὶς ρίχνουν στὴ θάλασσα. Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων ἀποκαλύφθηκαν μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ προσκυνοῦνται μέχρι σήμερα.

Γι' αὐτὸ καὶ οἱ εἰκόνες δὲν ἀποτελοῦν ἀπλὰ ἓνα διακοσμητικὸ στοιχεῖο τῶν ἱερῶν ναῶν, ἀλλὰ στοιχεῖο ἀναπόσπαστο τῆς Λατρευτικῆς καὶ Μυστηριακῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, σέ κάθε γιορτῆ, σέ κάθε Θεία Λειτουργία, σέ κάθε ἐπίσκεψή μας στό Ναό, ἀκόμα καὶ γιὰ νὰ ἀνάψουμε ἀπλὰ ἓνα κερί καὶ νὰ προσευχηθοῦμε.

Ὅλες αὐτὲς τὶς μεγάλες ἀλήθειες μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ σημερινὸς ἑορτασμός, στὴν ἀρχὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Μᾶς ὑπενθυμίζει καὶ μᾶς ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ πίστη μας εἶναι ἀληθινή, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι πράγματι ὁ σαρκωθείς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔχει παρέλθει ἡ σκιά τοῦ Νόμου καὶ βρισκόμαστε στὴν περίοδο τῆς Χάριτος καὶ τῆς Ἀπολυτρώσεως πού ὁ Σωτῆρας Χριστὸς ἔφερε στὸν κόσμο.

Μᾶς ὑπενθυμίζει ἀκόμα ὅτι ὁ πνευματικὸς μας ἀγώνας, πού ἐτούτη τὴν περίοδο ὀφείλει νὰ εἶναι πιὸ ἔντονος, ἔχει ὡς τέρμα τὴν Ἀνάσταση, τὴν ὁποία μᾶς καλεῖ νὰ ἑορτάσουμε γνήσια, μὲ ἐπίγνωση τῆς ἀληθείας καὶ μὲ οὐσιαστικὴ, πνευματικὴ μας ἀνάσταση καὶ μεταμόρφωση.

«Οἱ προφηῆται ὡς εἶδον, οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν... οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν. Αὕτη ἡ πίστις τῶν Ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Πατέρων, αὕτη ἡ πίστις ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων ...». Ἀμήν.

Αἶδεσ. Πρωτοπρ. Κωνσταντῖνος Σιόντης
Προϊστάμενος Ι.Ν. Ἁγίου Ἰωάννου Ἀνατολῆς